Cor i Tècnica Vocal II

Criteris d'avaluació

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb aclariments orientatius per desenvolupar-los.

CE 1 Escoltar i visionar de manera activa peces vocals de diferents estils, gèneres i cultures, analitzant els trets d'estil i les característiques de la interpretació, per desenvolupar el criteri estètic, estimular l'hàbit d'escolta activa i ampliar les possibilitats de gaudi de la música.
CA 1.1 Analitzar peces vocals i explicar de manera raonada les qualitats que les fan afins a un estil, a un gènere o a una cultura, com també altres característiques de la interpretació i de la posada en escena.
CA 1.2 Explicar la relació del text amb la música en diferents composicions vocals i analitzar el text i la corba de tensions musicals.

CE 2 Expressar-se vocalment i corporalment, de manera individual i col·lectiva, a través de l'aplicació de diferents tècniques i la realització d'activitats d'improvisació, per reforçar l'autoestima i l'autoconfiança i desenvolupar la veu i el cos com a instruments de comunicació.
CA 2.1 Realitzar exercicis i improvisacions per al desenvolupament de l'escolta activa i de la capacitat vocal, aplicar tècniques vocals i corporals sanes i reforçar l'autoestima i l'autoconfiança.

CE 3 Interpretar peces de diferents estils i gèneres musicals i participar en diferents formacions vocals, per potenciar la comunicació artística rica i el desenvolupament de valors col·lectius.
CA 3.1 Participar com a intèrpret de cor, demostrar eficàcia, escolta activa i expressió vocal i corporal adequada al servei del conjunt i a les directrius de la direcció.

CE 4 Participar en projectes escènics, mitjançant actuacions i tasques pròpies de la producció, per afavorir el creixement artístic personal, enriquir l'entorn cultural i identificar oportunitats de desenvolupament personal, social, acadèmic o professional.
CA 4.1 Mostrar, en l'actuació, una actitud escènica adequada i respecte pel públic.
CA 4.2 Participar, amb iniciativa, responsabilitat i consciència de grup, en el muntatge de projectes escènics, assumir alguna de les funcions de la producció i identificar oportunitats de desenvolupament personal, social, acadèmic o professional.

Sabers bàsics

Es concreten a continuació els sabers bàsics organitzats en blocs.

A. ANÀLISI
- La relació entre el text i la música en obres corals. Relació entre l'estructura textual i l'estructura musical. Influència del significat del text en les decisions musicals.
- Recursos interpretatius: usos i aportacions específiques dels elements musicals.
- Recursos escènics: disposició espacial, moviments, ús del llenguatge no verbal, il·luminació i efectes especials.
- Corba de tensions musicals. Ús dels elements musicals per crear punts de tensió i relaxació en una obra coral. Influència i correspondència entre els punts climàtics del text i els de la música. Percepció i impacte emocional de la tensió musical en l'oient.
- Característiques bàsiques dels estils, gèneres i cultures musicals seleccionats.
- Peces vocals de diferents èpoques i estils de l'àmbit occidental, com també d'altres àmbits culturals i d'origen popular de dificultat progressiva.

- Peces vocals de les Illes Balears.

B. TÈCNICA VOCAL
- Relaxació guiada, respiració, focalització, atenció plena, visualització, etc. Importància de la respiració en la relaxació i la concentració.
- Relació entre estat emocional, concentració i qualitat vocal.
- Impacte de la relaxació i la concentració en la interpretació.
- Cura de la veu i postura del cos.
- Hàbits de cura vocal. Impacte de l'estil de vida en la veu.
- Tècniques de prevenció i recuperació de la fatiga vocal.
- La respiració costo-diafragmàtica-abdominal. La relaxació.
- Relació entre postura corporal i qualitat vocal. Importància de tenir la postura adequada.
- El control muscular i l'atenció plena, base per a una bona postura.
- Elements de la producció vocal: respiració, emissió, articulació, ressonàncies i dinàmica.
- Anatomia i fisiologia de l'aparell fonador. Respiració, fonació, ressonadors.
- Aprofundiment en les tècniques de respiració. Control de la respiració en frases musicals complexes.
- Perfeccionament de impostació vocal quant al control i la projecció del so.
- Refinament de l'articulació en diferents idiomes i estils musicals.
- Aplicació de tècniques d'expressió corporal en relació amb l'emissió vocal.
- Exploració dels diferents ressonadors i la seva utilització. Exercicis per potenciar les ressonàncies en la interpretació.
- Ampliació del ventall de dinàmiques. Execució de matisos dinàmics subtils i contrasts en la interpretació.
- Tècniques d'expressió corporal. Relació de l'emissió vocal i el moviment. Exercicis de consciència i control corporal. Experimentació de la relació entre respiració, veu i moviment.
- Exploració de la connexió entre el gest, la intenció musical i emissió vocal.
- Exploració de la relació entre els ressonadors vocals i diferents gests i postures.
- Aplicació de l'expressió corporal a la interpretació del repertori coral treballat.
- Tècniques d'expressió corporal aplicades a la interpretació de diferents gèneres i estils musicals.
- Exercicis i vocalitzacions. Vocalitzacions per ampliar el rang vocal i millorar l'agilitat. Exercicis específics per treballar els diferents registres vocals. Exercicis per millorar la projecció i el control del so. Vocalitzacions enfocades a la millora de la dicció i l'articulació.
- Improvisacions. Improvisacions rítmiques melòdiques sobre progressions harmòniques. Creació instantània de línies vocals complementàries. Improvisacions estilístiques (jazz, gòspel, etc.). Improvisació col·lectiva amb diferents rols vocals. Exercicis, vocalitzacions i improvisacions en el context del repertori treballat.
- L'oïda harmònica i l'afinació: entonació d'intervals, acords i cadències, amb grau de dificultat afí al nivell del curs i del grup.
- Identificació auditiva i entonació d'intervals melòdics simples (menors, majors, justs, augmentats i disminuïts).
- Identificació auditiva i afinació amb intervals harmònics.
- Identificació auditiva i afinació conscient en l'entonació d'acords majors i menors (tríades i quatríades).

- Identificació auditiva i reproducció vocal de cadències bàsiques: perfecta, plagal, trencada i semicadència, en el marc de les obres treballades.

C. PRÀCTICA DE CONJUNT
El so de conjunt: respiració, atac, afinació, articulació, ritme, fraseig i dinàmica
- Equilibri entre veus i plans sonors.
- Escalfament vocal en grup: respiració sincronitzada, vocalitzacions per a l'atac i l'afinació, exercicis rítmics per a l'articulació.
- Treball per seccions vocals.
- Escolta activa de les altres veus durant el cant per ajustar l'afinació, el volum i l'equilibri. Anàlisi de les frases musicals i pràctica grupal de diferents dinàmiques.
- Equilibri entre veus i plans sonors en el context de les peces treballades.
Premisses per al desenvolupament de la improvisació
- Pràctica de jocs vocals i rítmics: imitació de sons i efectes sonors, exercicis de pregunta-resposta, acumulació rítmica improvisada, etc.
- La importància de l'escolta activa (atenció al so del conjunt) en el marc de la improvisació.
- Exploració i experimentació amb diferents estils i gèneres musicals en què la improvisació és un element clau.
- Improvisació vocal rítmica melòdica sobre estructures musicals bàsiques (*ostinatos*, polirítmies, etc.) i sobre progressions harmòniques senzilles.
- Altres dimensions de la improvisació: expressivitat vocal (variacions dinàmiques i d'articulació) per interpretar diferents emocions o personatges, etc.
La percussió corporal i altres dissenys coreogràfics
- Tècniques de percussió corporal: consciència rítmica i creació de patrons rítmics de dificultat progressiva. Integració de patrons de percussió corporal en les interpretacions.
- Coreografia per a cant coral: disseny i realització de moviments que complementin i enriqueixin les interpretacions vocals.
- Utilització del llenguatge corporal per transmetre emocions durant la interpretació.
La lectura bàsica de partitures amb notació convencional i no convencional
- Lectura de partitures amb notació convencional. Identificació d'elements musicals rellevants per a la interpretació coral.
- Lectura i interpretació de partitures amb notació no convencional. Creativitat i expressió lliure en el context coral.
- Lectura de partitures multimèdia: partitures digitals interactives.
- Anàlisi crítica comparativa entre els diferents sistemes de notació: eficàcia, aportacions, limitacions, etc.
Aprenentatge memorístic
- Aplicació de mètodes mnemotècnics per memoritzar obres corals.
- Pràctica de la memorització per seccions, utilitzant punts de referència harmònics i estructurals.
- Exercicis per recordar i reproduir progressions harmòniques.
- Pràctica de la memorització de les diferents veus en obres polifòniques.
- Desenvolupament de la memòria corporal associada a la interpretació de peces corals complexes.
- Exercicis per memoritzar canvis dinàmics, d'articulació i d'expressió.
- Interpretació de memòria d'obres corals completes de diferents èpoques i estils.
- Pràctica de la recuperació ràpida en cas d'errors o oblits durant l'actuació.
Compromís amb els objectius grupals

- Responsabilitat individual com a membre d'un cor. Participació activa en la planificació i bon funcionament dels assaigs i en l'execució de les actuacions.
- Pràctica de la presa de decisions col·lectiva i la distribució equitativa de tasques entre els membres.
- Foment de la capacitat del grup per establir i assolir objectius musicals de manera autònoma.
- Desenvolupament de l'autocrítica constructiva i l'avaluació del progrés grupal.
- Aplicació de tècniques de mediació i negociació en situacions complexes dins del grup coral.
- Pràctica de la comunicació assertiva i l'empatia en la resolució de conflictes.
- Desenvolupament de la cultura de millora contínua i superació dins del grup coral.
Repertori de cor de diferents èpoques i estils de l'àmbit occidental, com també d'altres àmbits culturals, amb grau de dificultat afí al nivell del curs i del grup, amb o sense acompanyament instrumental
- Repertori de cor de les Illes Balears.
El text a través de l'anàlisi fonètica. Regles del sistema fonètic i fonològic
- Aproximació als fonemes vocàlics i consonàntics i a les regles fonètiques específiques de les llengües de les peces interpretades.
- Anàlisi i pràctica de l'elisió i la sinalefa en textos corals.
- Exercicis d'articulació basats en l'anàlisi fonètica del text de les peces estudiades.
- Treball sobre la dicció i l'expressivitat en relació amb l'anàlisi fonètica.
Funcions de la producció artística: preproducció, organització d'assaigs, suport tècnic i difusió
- Preproducció. Planificació detallada d'un projecte coral, incloent la selecció del repertori, la distribució de veus i l'establiment d'objectius artístics. Elaboració d'un pressupost per dur a terme el projecte coral dissenyat.
- Organització d'assaigs. Disseny d'un pla d'assaigs estructurat a partir de la planificació del projecte coral elaborada. Implementació de tècniques d'assaig eficients per al repertori coral seleccionat, com ara el treball per seccions i la integració gradual de les veus.
- Suport tècnic. Familiarització amb equips de so i il·luminació per a produccions corals. Pràctica en l'ús de tecnologies de gravació i edició d'àudio per a la producció de material promocional i enregistraments de qualitat.
- Difusió. Desenvolupament d'estratègies de màrqueting, analògic i digital, per a la promoció de concerts i esdeveniments corals. Creació de materials promocionals més elaborats, com ara vídeos promocionals, dossiers de premsa, etc.
Actitud escènica i relació amb el públic
- Presència escènica i relació amb el públic. Postura corporal adequada i expressió facial apropiada en escena. Tècniques per projectar seguretat i confiança. Desenvolupament de la consciència espacial. Distribució òptima del cor en l'escenari. Ús de l'espai escènic en les actuacions amb moviment. Contacte visual amb el director i el públic. Transmissió d'emocions i del missatge de l'obra a través del llenguatge corporal. Entrada i sortida de l'escenari amb professionalitat. Interacció amb el públic: adaptació a diferents tipus de públic i espais escènics.
Gestió de l'ansietat escènica. Relaxació i concentració abans i durant l'actuació. Estratègies per mantenir la calma i la concentració en situacions imprevistes durant l'actuació.